

Konečný automat

Konečný (stavový) automat (FSM) je stroj, který na vstupu očekává posloupnost symbolů a jeho výstupem je logická hodnota. Obecně je to výpočetní model užívaný nejčastěji ke zpracování formálních (regulárních) jazyků

Definice:

Deterministický konečný automat M je pětice $M = (Q, W, \delta, q_0, F)$, kde

- Q je konečná množina *vnitřních stavů*,
- W je konečná *vstupní abeceda*,
- δ je zobrazení $(Q \times W) \rightarrow Q$ a nazývá se *přechodová funkce*,
- $q_0 \in Q$ je *počáteční stav*,
- $F \subseteq Q$ je množina *koncových stavů*

Nedeterministický konečný automat je obdobná struktura s tím rozdílem, že zobrazení δ je do množiny všech podmnožin Q . Tato relace již není funkce (od toho název nedeterministický).

Výpočet konečného automatu:

Výpočet deterministického konečného automatu nad slovem w (délky n) z množiny W^* je posloupnost $q_0, q_1 \dots q_n$ stavů z množiny Q taková, že platí:

- $q_{i+1} = \delta(q_i, w_i)$ pro všechna $0 \leq i < n$, kde w_i značí i -tý symbol slova w (indexace $0 \dots n-1$)

Konfigurace automatu je dvojice (q, w) , kde q je aktuální stav automatu a w zbylá část vstupního řetězce, kterou automat dosud nepřečetl.

Koncová konfigurace je konfigurace pro $w = \varepsilon$ ($\varepsilon \dots$ prázdný řetězec)

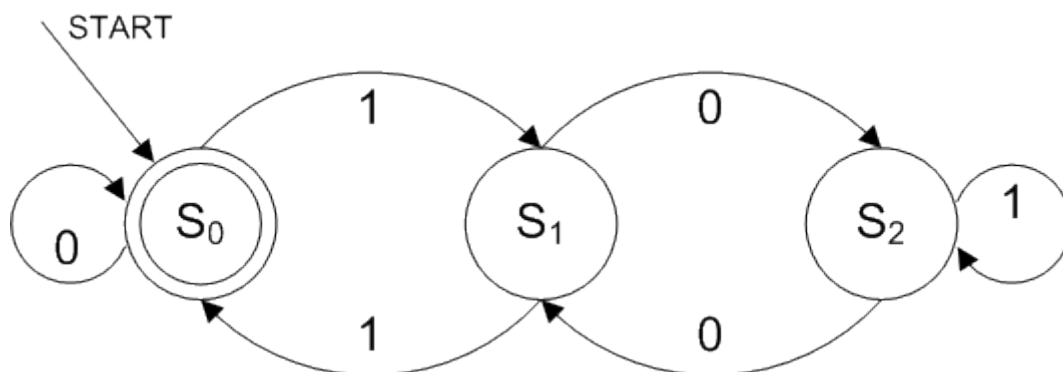
Řekneme, že slovo w je přijato automatem M , jestliže existuje posloupnost přechodů, která vede do koncové konfigurace jejíž stav patří do množiny F . V opačném případě řekneme, že slovo w je automatem M odmítnuto. Množina všech slov přijímaných automatem je jazyk přijímaný automatem, značí se $L(M)$.

Ekvivalence deterministických a nedeterministických konečných automatů:

Pro každý nedeterministický automat M existuje deterministický automat N takový, že $L(M) = L(N)$

Znázornění konečného automatu:

- tabulka přechodů
- orientovaný graf – přechodový diagram ↓

Doplňující definice:

- Automat je úplný, pokud je zobrazení δ z (definováno pro všechny dvojice prvků z $Q \times W$)
- Stav je dosažitelný, pokud existuje řetězec, při jehož zpracování dojde k průchodu tímto stavem
- Stav, který není dosažitelný je nedosažitelný
- Stav q je užitečný, pokud existuje řetězec w , který je automatem přijat z konfigurace (q, w)
- Stav, který není užitečný je zbytečný
- Konečné automaty M a N nazveme ekvivalentní, jestliže přijímají stejný jazyk.

Nedeterministické konečné automaty mohou být zobecněny tím, že je doplníme o přechody, při kterých se nečte žádný vstupní symbol. Takové přechody se nazveme ϵ -přechody.

Nedeterministické i deterministické automaty mohou být zobecněny tím, že místo jednoho počátečního stavu bude definována množina počátečních stavů. Takové automaty nazýváme automaty s množinou počátečních stavů.